

**Proposta
didàctica**

ANIMALS DE LA PREHISTÒRIA

CICLE INICIAL

Aquesta proposta didàctica inclou

- Guia didàctica de l'activitat
- Idees per a treballar a l'aula
- Proposta de tallers, fitxes i activitats

La proposta es complementa amb*

- Làmines i fitxes imprimibles
- Presentacions ppt i material de suport
- Maleta didàctica

** Per disposar del **material complementari** i la **maleta didàctica** us heu de posar en contacte amb nosaltres: 973420427 - espaorigens@gmail.com*

GUIA DIDÀCTICA DE L'ACTIVITAT

L'especial relació dels infants amb els animals ens permet, a través d'ella, apropar-nos al concepte del passat llunyà d'una forma emotiva i sensorial. Nens i nenes formaran tribus amb diferents animals totèmics i aprendran a identificar-los, reproduir els seus sons i plasmar-los simulant tècniques pictòriques prehistòriques. Gràcies als espais ambientats de l'exposició Humans Modern i al contacte amb materials i objectes, l'alumnat gaudirà d'una experiència integral i immersiva en el món del Paleolític.

El programa educatiu d'Espai Orígens es fonamenta en el potencial de l'arqueologia prehistòrica, mitjançant el treball didàctic amb el mètode científic i la cultural material, per construir valors col·lectius, basats en el coneixement propi i dels altres i l'empatia amb les seves experiències, el descobriment de les activitats a través dels objectes, i el desenvolupament de les capacitats d'anàlisi, de creativitat i de valors d'infants i joves, proposant un aprenentatge col·laboratiu, holístic i experiencial.

Les propostes didàctiques entorn als humans moderns, l'arqueologia i la prehistòria ofereixen un ampli ventall de motivacions, temes i competències adequades per a tots els nivells educatius, des de l'Educació Infantil al Batxillerat, des de l'èmfasi en la vivència i en la creació pel nostre públic més menut fins a l'aprofundiment en els mètodes i processos de la recerca científica per l'alumnat de Batxillerat.

MÒDULS: SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA

L'activitat s'estructura entorn a 4 mòduls que es combinen en funció del grup i de les característiques i nombre d'alumnat que la porti terme:

Els sons dels animals: mitjançant gravacions seleccionades, aprendrem a escoltar i identificar els sons de la natura i imaginarem, amb l'ajut d'instruments de percussió, el paisatge sonor del Paleolític.

El color dels animals: coneixerem els colors bàsics que feien servir els primers humans (ocre, vermell i negre) i la manera com pintaven. Després, amb els mateixos colors intentarem fer la nostra pròpia pintura prehistòrica.

Contacontes de la Prehistòria: a través de la narració d'un conte i del contacte amb rèpliques i objectes, ens aproparem a la vida de les nenes i els nens de la Prehistòria.

La dansa dels animals: com a cloenda, dissenyarem i executarem una dansa senzilla, imitant els moviments i els sons dels nostres animals totèmics.

OBJECTIUS I CONTINGUTS

CONCEPTES CLAU	OBJECTIUS	COMPETÈNCIES
Prehistòria	Diferenciar passat llunyà-present (Canvi i continuïtat)	Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps
Humans i animals	Identificar elements de la natura	Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.
Sons i de la natura	Escoltar i reproduir sons i ritmes	Mostrar hàbits de percepció conscient de la realitat visual i sonora de l'entorn natural i cultural
Colors de la natura	Descobrir i utilitzar els colors que feien servir els primers humans	Dissenyar i realitzar projectes i produccions artístiques multidisciplinàries
Identitat de grup	Expressió corporal mitjançant la dansa	Comunicar vivències, emocions i idees utilitzant els recursos expressius del propi cos Prendre part en activitats col·lectives d'expressió i comunicació corporal per afavorir la relació amb els altres

PROPOSTES PER A L'AULA

En les següents pàgines hi trobareu tota una sèrie de propostes que us poden servir per introduir el tema de la Prehistòria i preparar la vostra visita a Espai Orígens, o bé per continuar treballant-lo després a l'aula.

PREHISTO-BIBLIOTECA

Aquesta és la nostra selecció de llibres recomanats sobre la Prehistòria.

Podeu trobar alguns d'aquests llibres a la nostra maleta didàctica.

PREHISTO-CINE!

Què millor que introduir el tema de la Prehistòria amb una sessió de cinema! Aquí teniu tres recomanacions:

TALLERS DE CREACIÓ I EXPERIMENTACIÓ

*Disposeu d'aquestes imatges i totes les del material complementari en dos formats diferents: làmines A3 per imprimir i presentacions ppt per a poder ser projectades.

En aquest enllaç hi trobareu un vídeo que de ben segur que us serà útil!

https://www.youtube.com/watch?v=iXKvR_luE98

CONSTRUIM UN AERÒGRAF

Sabíeu que a la Prehistòria ja sabien pintar amb esprai? Ells ho feien amb un sistema molt senzill: amb dos simples canyetes o dos petits ossos d'ocell!

Vosaltres podeu fabricar el vostre propi aerògraf paleolític amb un parell de palletes de refresc i pigment barrejat amb aigua*: submergeu un dels tubets en el líquid i un altre perpendicular a aquest, dei-

xant un mil límetre de separació entre els orificis. Bufe fort i...veureu què passa amb la pintura!

*Per a provar el vostre aerògraf podeu utilitzar líquid barrejat amb "colorants" naturals com el cafè, la cúrcuma, cacau en pols... o bé utilitzar els pigments naturals que trobareu a la nostra maleta didàctica.

FEM DE PINTORS I PINTORES

En el material complementari hi trobareu algunes plantilles per a utilitzar amb els més petits i imatges de diferents pintures rupestres* per si necessiteu inspiració!

Fiqueu-vos creatius i creatives i feu la vostra pròpia obra d'art rupestre; teniu un munt de possibilitats! Utilitzeu un paper arrugat per simular la textura d'una cova, pinteu amb pigments barrejats amb aigua i, quan s'assequi, repasseu la silueta i feu els detalls amb era negra: veureu que bé que queda! També podeu fer

un conjunt rupestre entre tots i totes en un paper mural de color marró, dibuixant-hi grups d'animals o les vostres mans amb els aerògrafs que haureu construït. O, si ho preferiu, feu servir pedres com a suport, i tindreu el vostre "trosset de cova"!

En el material complementari hi trobareu les instruccions i, a la maleta didàctica, una rèplica de la llàntia paleolítica

QUE ES FACI LA LLUM!

L'interior d'una cova és un lloc ben fosc, així que... com s'ho devien fer a la Prehistòria per veure-hi i poder pintar-hi? Doncs com nosaltres, amb una llanterna! Clar que les seves no tenien piles ni bombetes... I és que per aconseguir llum amb poca cosa en tenien prou: tot just una mica de moll de l'os, foc

i una metxa, i ja tenien una llàntia que podien transportar i, a sobre, no feia fum!

Seguiu les nostres instruccions i construïu la vostra llàntia paleolítica!

ENS GUARNIM

A la maleta didàctica hi trobareu rèpliques d'adorns prehistòrics.

Per tal d'adornar-vos com els nens i nenes de la prehistòria podeu fer collarets amb petxines i cargols o altres elements que es trobin a la natura (fusta, llavors, ossos...). Porteu petxines foradades que

hagueu trobat a la platja o, si no en teniu, a internet trobareu pàgines on es poden comprar petxines ja perforades o denes fetes d'os. D'altra banda, també podeu provar de simular les denes vosaltres ma-

teixos amb pasta de modelar blanca, i fer les combinacions que vulgueu!

Podeu complementar aquest taller amb la fitxa número 3

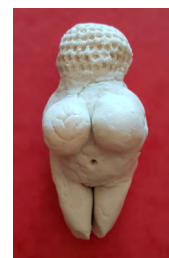
A la Prehistòria no només dibuixaven i pintaven a les parets de les coves, sinó que també feien "art portàtil" (els arqueòlegs i arqueòlogues en diuen art moble, precisament perquè es pot moure!): dibuixos gravats en ossos o pedres, figuretes d'animals, i petites escultures de dones ben grasses que els arqueòlegs i arqueòlogues anomenem "Venus". A partir d'un senzill sistema de "boletes" de plastilina, podeu provar de fer d'escultors i escultores i elaborar la vostra Venus paleolítica.

A més, també podeu fer un gravat prehistòric: fabriqueu plaquetes amb fang assecat al sol i dibuixeu-hi fent-hi solcs amb un punxó!

En el material complementari disposeu d'imatges de diversos exemples d'art moble paleolític i de pautes per modelar una Venus.

També podeu trobar algunes rèpliques d'art moble a la nostra maleta didàctica.

ART PORTÀTIL

PREHISTO-CUINA!

*Trobareu la recepta d'aquetes galetes al material complementari
Podeu completar aquesta activitat amb la fitxa 6*

Us heu preguntat mai si ja sabien cuinar a la Prehistòria? Els arqueòlegs i arqueòlogues, gràcies a diferents restes trobades en jaciments prop de fogueres, han descobert que si, que al paleolític ja en sabien, de cuinar el menjar!

Òbviament no ens ha arribat cap de les seves receptes (és clar, si no sabien escriure!), però amb els aliments que sabem que menjaven hem imaginat com podien ser alguns dels seus plats. Us animeu a fer unes galetes prehistòriques?

UN MAMUT BEN LLANUT!

El mamut és l'animal de la Prehistòria per excel·lència, així que us proposem una activitat plàstica perquè feu el vostre propi mamut llanut!

Amb un suport de cartró o cartolina, dibuixeu una silueta d'un mamut, pinteu el seu interior amb cola blanca i enganxeu-hi retalls de llana. Afegeu-hi un ull i un parell d'ullals, repasseu-ne la silueta i... ja teniu el vostre mamut llanut!

Al material complementari hi disposeu d'un patró per a dibuixar la silueta del mamut.

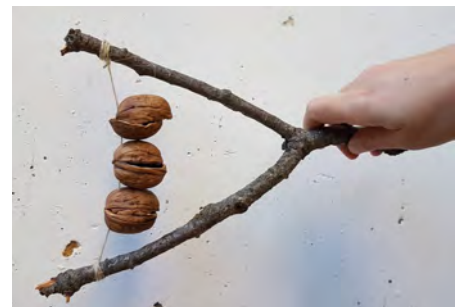
I si voleu saber més coses sobre aquest animal, feu servir el llibre "Els secrets del mamut" que trobareu a la nostra maleta didàctica.

SONS DE LA PREHISTÒRIA

A la maleta didàctica podreu trobar alguns instruments com els que devien fer sonar a la Prehistòria.

Els homes i dones de la Prehistòria van començar a fer música amb el que la natura els oferia: la seva veu i el seu cos, ossos d'animals, pedres, pals...I, mica en mica, devien anar fabricant instruments cada vegada més elaborats.

Vosaltres també podeu provar de construir algun d'aquests instruments amb diferents elements naturals: sonalls amb nous o petxines, maraques amb carbas i llavors, güiros fent ranures a un os... Sigueu creatius i experimenteu!

FITXES DE TREBALL

És recomanable que les fitxes que us proposem vagin acompanyades d'un treball previ dels continguts, i que es complementin amb imatges (en disposeu d'algunes de suport al material complementari) i, sempre que sigui possible, amb rèpliques i objectes com els que podeu trobar a la nostra maleta didàctica.

(Disposeu de totes les fitxes en format b/n i color per a imprimir en el material complementari)

I. QUINS ARTISTES!

Els homes i dones de la prehistòria eren tan bons artistes que és ben fàcil reconèixer els animals que van deixar retratats a les parets de les coves. En aquesta fitxa, hauran d'endevinar quin representa cadascuna de les pintures o gravats i escriure'n el nom.

Trobareu imatges d'aquestes pintures i dels animals al material complementari.

Podeu complementar aquesta fitxa o bé fer-ne el treball previ amb el Memory prehistòric que trobareu en la nostra maleta didàctica

2. ANIMALS DE LA PREHISTÒRIA

En aquesta fitxa haurem de posar en pràctica els vostres coneixements sobre els animals que van existir al paleolític, i que ja haurem treballat durant la vostra visita a Espai Orígens: mamuts, bisons, rinoceronts llanuts, rens... quins s'han extingit? Vivien en climes càlids o freds?

En el material complementari hi trobareu imatges dels diferents animals prehistòrics i les representacions rupestres que els homes i dones de la Prehistòria en van fer.

Recordeu que podeu aprendre més coses sobre els mamuts al llibre "Els secrets del Mamut", que trobareu en la nostra maleta didàctica.

3. L'INNA I EN BRUN

Treball previ: observeu les imatges de l'Inna i en Brun* (protagonistes del conte "S'ha apagat al foc" que treballlem a Espai Orígens) i, a través de diferents preguntes (on deuen viure? Com van vestits? Què deuen menjar?) introduïu el tema de la Prehistòria o bé recordeu els conceptes treballats a la sortida

Treball fitxa: marqueu quins materials podien fer servir a la prehistòria per a vestir-se i adornar-se

A la maleta didàctica hi trobareu algun complement com els que apareixen a la fitxa i el conte "S'ha apagat el foc".

Podeu complementar aquesta fitxa amb el taller "Ens guarnim"

4 EINES QUE FAN FEINA

A la Prehistòria fabricaven les eines que necessitaven amb els materials que treien de la natura: pedres, fusta, ossos.... En aquesta fitxa, hauran de relacionar tres dels personatges del conte "S'ha apagat el foc" amb les seves eines i la funció que tenen.

A la nostra maleta didàctica hi trobareu diferents rèpliques d'eines prehistòriques.

5. UN GRAN DESCOBRIMENT!

Treball previ: parleu una mica del foc a la Prehistòria, i de com d'important va ser el seu descobriment. Cal deixar clar que el foc no és pas un invent, perquè ja existeix a la natura (pot causar-lo un llamp o un volcà, per exemple): el que van fer els humans va ser descobrir la manera d'encendre'l i aprendre a controlar-lo! Pregunteu als nens i nenes quines coses creuen que vam poder fer (i que encara fem) gràcies al foc.

Treball fitxa: buscar a la sopa de lletres diferents coses que van poder fer a la prehistòria gràcies al foc, i completar amb elles les frases.

A la maleta didàctica hi trobareu materials com els que feien servir a la Prehistòria per encendre el foc. Us atreviu a provar-los?

Aprèn més sobre el foc

6 EL REBOST DE LA PREHISTÒRIA

Treball previ: a la majoria de nens i nenes, quan pensen en el menjar a la Prehistòria, els ve al cap la caça, però el cert és que, tot i que la carn era important, gran part dels aliments s'aconseguien amb la recol·lecció. Comenteu amb els nens i nenes tots aquells aliments que creuen que podien aconseguir a la Prehistòria del que la natura els oferia.

Treball fitxa: : que retallin d'un catàleg d'alimentació quins aliments menjarien a la Prehistòria. Feu parlar atenció que, com que encara no havien après a conrear, no tenien verdures de l'hort ni fruita com la nostra o cereals, i com que només hi havia animals salvatges, no tenien llet)

* Recordeu que podeu disposar del **material complementari** i la **maleta didàctica** ficant-vos en contacte amb nosaltres: 973420427 - espaorigens@gmail.com